

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Daniel de Brouwerschool so & vso

Excellentieprofiel
Zes keer excellent
**Samen werken aan onderwijs op maat in
een prachtige bloementuin!**

Juryrapport Excellente Scholen

Geldigheid predicaat:
1 juli 2022 tot 1 juli 2025

Datum vaststelling: 1 juli 2022

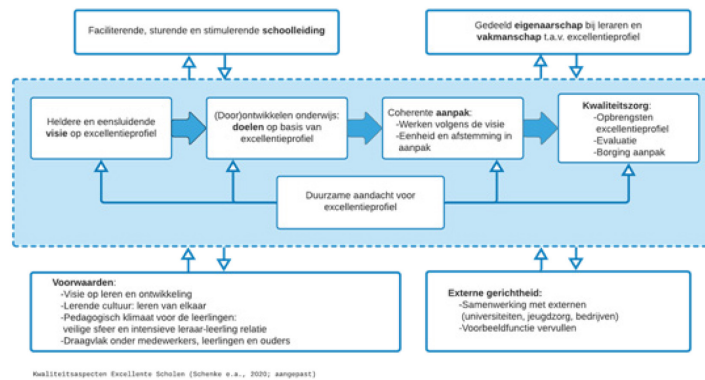
Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Conclusie & samenvatting	4
3.	Het onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van de kwaliteitsaspecten	5
4.	Procedure	11

1. Inleiding

Introductie

Op Nederlandse scholen wordt op uiteenlopende manieren gewerkt aan goed onderwijs. Op sommige scholen leidt dat tot onderwijs van bijzondere kwaliteit. Scholen/schoolsoorten in het primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen zich aanmelden bij de jury Excellente Scholen voor een erkenning van die kwaliteit en waardering voor de inzet en prestaties. Het traject Excellente Scholen helpt bijzondere voorbeelden van het Nederlandse onderwijs voor het voetlicht te brengen, en wil bijdragen aan een onderwijscultuur waarin het vanzelfsprekend is expertise te delen en te streven naar verbetering.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de kwaliteitsaspecten uit het schema waar mogelijk in samenhang. Het zijn de volgende kwaliteitsaspecten zoals benoemd in het aanmeldingsformulier:

- het excellentieprofiel vanuit de visie op leren en ontwikkelen,
- (door-)ontwikkelen onderwijs,
- (coherente) aanpak,
- kwaliteitszorg (meetbare en merkbare resultaten, evaluatie en borging)
- externe gerichtheid en kennisdeling.

2. Conclusie & samenvatting

De jury is van oordeel dat de Daniel de Brouwerschool het predicaat Excellente School 2022-2025 voor SO en VSO toekomt.

Continu in ontwikkeling

De jury is onder de indruk van de doorontwikkeling van het excellentieprofiel gedurende de achterliggende jaren waarin de school het predicaat al bezat. Een profiel dat als voorbeeld zou kunnen dienen voor andere scholen. De jury zag tijdens het schoolbezoek dat de kernbegrippen van het excellent werken op alle niveaus van het werk in de school meet- en merkbaar aanwezig zijn. Door in de achterliggende jaren consistent vanuit een eigen heldere, doordachte en opbrengstbewuste onderwijsvisie te werken, lukt het de schoolleiding, de onderwijstaf en het schoolteam de kwaliteit van het onderwijs naar een nog hoger niveau te tillen.

Kwaliteit en adaptief maatwerk

In de schoolbeleidsdocumenten zoals het vernieuwd kwaliteitsmanagementsysteem (inclusief een op maat gemaakt handboek kwaliteit) en een eigen data-analysesysteem zijn de opbrengsten van het excellentieprofiel meet- en merkbaar beschreven. In de gesprekken met de panels is dit ook door alle ontmoette stakeholders bevestigd. De school realiseert voor alle leerlingen onderwijs en begeleiding op maat. Kernbegrippen zoals samenwerken voor en met elkaar, vertrouwen en veiligheid worden door alle betrokkenen in gelijke mate gevoeld en onderstreept. Op deze school wordt een opmerkelijke, doorleefde en gerealiseerde visie op adaptief onderwijs voor de desbetreffende doelgroep door directie en teamleden als gewoon beschouwd en dat is op zich bijzonder. Kwalitatief en kwantitatief onderwijs op hoog niveau. “Op deze school leren onze kinderen tellen, maar ook wat in het leven telt”, zegt (vrij vertaald) een ouder in het panelgesprek met de jury.

3. Bevindingen onderzoek naar het excellentieprofiel op basis van de kwaliteitsaspecten

Achtergrondgegevens van de school

Sector	Speciaal onderwijs
Naam school	Daniel de Brouwerschool, afdeling so & vso
Brin	02GM-OKE01-SO & 02GM-OKE02-VSO
Plaats	Wilp
Bestuur	St. Zozijn Daniel de Brouwerschool

3.1. Excellentieprofiel van de school

Het excellentieprofiel met de uitgewerkte visie van de school op leren en ontwikkelen is in de achterliggende en lopende periode onveranderd gebleven. Maar de jury vindt dat het profiel verder is verdiept en verankerd in het schoolbeleid.

Het profiel wordt nogmaals uitgebreid beschreven in de metafoor met de leerlingen als prachtige bloemen in de school als bloementuin. Een tuin die zich onderscheidt in termen van veiligheid, betrokkenheid, elkaar helpen en samenwerken aan het realiseren van de voor elke leerling op maat beschreven doelen.

Kernachtig samengevat gaat het om:

Samen werken aan onderwijs op maat in een prachtige bloementuin!

De inleiding op het breed geformuleerde excellentieprofiel in deze zeer bloemrijke taal staat in positieve tegenstelling tot de professionele inhoud van de beleidsdocumenten en de uitvoering van het beleid door de directie en het team van de school.

De zesde keer

De school gaat nu voor de zesde keer op voor het predicaat excellent. Sinds 2013 werkt de school voortdurend aan de doorontwikkeling van het profiel om het krachtiger te maken. De school noemt het excellentieprofiel geen doel op zich, maar het profiel komt voort uit de wil om met elkaar het onderwijs te verbeteren en is daarmee meer een gevolg van die ontwikkeling. De aanvraag voor het predicaat geldt voor zowel de SO als de VSO afdeling. In de panelgesprekken met alle geledingen van de school nam de jury deze inzet consistent, zichtbaar en goed verwoord waar. Directie, team, leerlingen en ouders spraken met onderling vergelijkbare kennis en inzet over het werk in de school. Ook niet onvermeld mag blijven dat in een heel recent rapport van de onderwijsinspectie alle aspecten op één na de school waardeerde met Goed.

3.2. (Door)ontwikkelen onderwijs

De doelen en beoogde effecten (korte en lange termijn doelen)

De school meet halfjaarlijks de bereikte onderwijsresultaten en analyseert de verzamelde data grondig. Bij deze analyse zijn alle leraren betrokken. De verzamelde data en de analyse worden overzichtelijk gepresenteerd in het document 'School in beeld'.

Passend aanbod en denken in mogelijkheden

Zo kwam aan het licht dat bij de voorbereiding voor de dagbesteding te weinig 'onderwijs' werd gegeven. Door onderwijs te blijven aanbieden werd duidelijk dat veel van de leerlingen opvallend verbeterde resultaten behalen. Vorderingen die van evident belang zijn voor hun participatie in de maatschappij.

Het team van de Daniel de Brouwerschool hanteert een zeer professionele eigen 'taal' waaruit de visie en doelstellingen van het onderwijs helder naar voren komen. Deze taal kenmerkt zich door te denken in mogelijkheden. Deze manier van omgaan met en het formuleren van mogelijkheden in plaats van problemen heeft geleid tot vernieuwing en verdieping van de schoolcultuur.

Doorontwikkeling

Een ander voorbeeld van doorontwikkeling betreft een toenemende doelgroep leerlingen met een relatief hoog cognitief niveau (>75), maar met meer sociaal-emotionele problematiek. De school onderzoekt welke aanpassingen in het onderwijsaanbod nodig zijn om optimaal in de behoeften van deze leerlingen te voorzien en voert de benodigde aanpassingen hiervoor door.

Gesprek met de ouders

De school is voortdurend in gesprek met ouders en de leerlingen over het schoolbeleid en de onderwijsresultaten. Centraal staat het opbrengstbewust werken in de school. De 'taal' die in de school door het team gehanteerd wordt, wordt door de ouders als prettig ervaren. Ouders geven aan dat zij zich gehoord voelen door de school en dat hun visie op onderwijs en het denken in mogelijkheden altijd voorop staat in de contactmomenten en schooldocumenten waarmee wordt gewerkt.

De school organiseert ouderavonden met informatie op maat. Er worden jaarlijks 5 verschillende ouderavonden georganiseerd over gevarieerde onderwerpen. De onderwerpen worden afgestemd met de ouderraad en de MR afhankelijk van de wensen en behoeften van ouders. Deze avonden worden door de ouders gewaardeerd.

3.3. (Coherente) aanpak van het excellentieprofiel

De aanpak om de beoogde doelen en effecten van het excellentieprofiel te realiseren.

Maatwerk uit zich in de mogelijkheid dat leerlingen van SO naar VSO en leerlingen van VSO naar SO participeren in de lessen. Waar mogelijk wordt voorzichtig uitwerking gegeven aan groepsdoorbrekend onderwijs, maar alleen wanneer het voor alle betrokken leerlingen als voldoende veilig wordt ervaren. In de overgang van het SO naar het VSO draaien SO-leerlingen enkele lessen mee in het VSO om zo stapsgewijs te wennen.

De inzet van de Nederlandse Gebarentaal (NGT) dient zeker vermeld te worden. De jury heeft een vijftal lessen bijgewoond en zag dat de verbale communicatie bij alle interactie met de leerlingen werd ondersteund met NGT.

Borging binnen het team

Nieuwe medewerkers worden zeker de eerste twee jaar intensief begeleid om zich de gewenste werkhouding eigen te maken. Er is in de school verder sprake van een professionele cultuur van afspreken en aanspreken.

Een leraar zegt *“het adaptief kijken naar leerlingen zit in ons DNA en als professionals spreken we elkaar tijdens het werk waar nodig correctief aan.”*

Samen weet je meer en sta je sterker

Samenwerken is het adagium. Elkaar helpen het uitgangspunt. De jury heeft het als inspirerend ervaren dat het samenwerken van het team ook ervaren en gezien wordt door de leerlingen. De leerlingen verwoordden het als volgt:

“De leraren helpen ons altijd als het nodig is. Maar leraren helpen elkaar ook hoor.”

3.4. Kwaliteitszorg (meetbare en merkbare resultaten, evaluatie en borging)

Meetbare en merkbare resultaten waar de school trots op is

De school verzamelt veel (harde) data en gaat serieus om met de analyses van die gegevens en stelt hun plannen af op de uitkomsten van de analyses. De school heeft een eigen database ontwikkeld omdat de bestaande datasystemen onvoldoende informatie opleverden voor de specifieke ZMLK populatie.

De jury heeft bij het bezoek inzage gehad in een aantal kerndocumenten. In het document ‘School in beeld’ ziet de jury dat de school efficiënt en professioneel gebruik maakt van evaluatieve instrumenten. Werkwijzen en procedures zijn duidelijk en toegankelijk beschreven in het handboek Onderwijskwaliteit.

De ter inzage liggende leerlinggebonden documenten zoals het ontwikkelingsperspectief en in de VSO-afdeling het gehanteerde eigen leerwerkplan van de leerlingen, tonen duidelijk de intensieve, doordachte en leerlinggerichte werkwijze van de school. Onderwijs op maat is daarmee geen loze kreet gebleven.

In het panelgesprek met de leerlingen wordt dit ook door de leerlingen bevestigd. De jury is onder de indruk van de heldere en betrokken manier waarop de leerlingen het onderwijs, de werkcultuur en de sfeer in de school onder woorden brengen. Een leerling zei ongevraagd dat -de andere leerlingen ondersteunden dit- er op deze school bijna nooit gepest wordt. De leraren zien op het plein en in de school heel vroegtijdig vervelende situaties aankomen en voorkomen dan dat het mis gaat. Hier worden ook de kernbegrippen, veiligheid, vertrouwen en samenwerken gevoeld

Kleinere stappen

Voor leerlingen met lagere niveaus zijn de leerstappen kleiner gemaakt. De school implementeert daarom dit schooljaar voor deze doelgroep de KOS, gericht op de ontwikkeling van leerlingen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking, als digitaal leerlingvolgssysteem. Dit systeem sluit aan op de reeds gebruikte TOS, gericht op leerlingen met een verstandelijke beperking, en maakt zo werken in een doorgaande lijn mogelijk. Door gebruik van de KOS is de grootte van de leerstappen afgestemd op het leertempo van de leerlingen. In het huidige lopende schooljaar wordt de voortgang nader geëvalueerd.

Eigen database

Alle gegevens van de leerlingen, inclusief hun leerroute en uitstroom, worden bijgehouden in een database. Naarmate de database zich verder vult, zal het mogelijk zijn voor de school hiervan gebruik te maken om doelen te formuleren voor leerlingen met vergelijkbare profielen. De gegevens worden geanalyseerd, lessen worden getrokken om vervolgens deze te gebruiken bij het opstellen van de ontwikkelingsperspectieven van nieuwe leerlingen met vergelijkbare profielen. Hier toont de school zich een lerende organisatie.

Knip

De school heeft een bewuste keuze gemaakt betreft de inhoudelijke vormgeving van de ontwikkelingsperspectief plannen. Zij kiezen voor een knip in de uitgewerkte beschrijving van het ontwikkelingsperspectief voor leerlingen van 4 t/m 8 jaar en van 9 t/m 12 jaar. Op basis van ervaring ziet de school dat bij binnenkomst in het SO op 4-jarige leeftijd het stellen van doelen voor de leeftijd van 12 jaar vaak te ver weg is. De school heeft dan nog onvoldoende informatie om een onderbouwd uitstroomperspectief te formuleren. De school bekijkt op deze wijze of het opstellen van een ontwikkelingsperspectief tot 8 jaar en vervolgens van 9 tot 12 jaar een werkwijze is die voor ouders en leerkrachten passender en prettig is.

De jury heeft een uitgewerkt ontwikkelingsperspectief van een leerling geanonimiseerd kunnen inzien en ook hierin is het kenmerkende taalgebruik van de school waarin de focus ligt op het denken in mogelijkheden herkenbaar.

Meten en merken

De kwaliteitszorg kenmerkt zich wat de borging betreft door twee kernbegrippen: meten en merken. Data analyses leiden waar nodig tot aanpassingen in het onderwijsaanbod. Zo is recent het rekenonderwijs verbeterd op basis van evaluaties en gekozen voor didactische methodieken die beter passend zijn bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Aan het eind van het gesprek met de schoolleiding zegt de directeur met enige trots dat zij het schoolteam excellent zou willen noemen vanwege de gretigheid waarmee evaluaties worden uitgevoerd om het onderwijs te verbeteren.

Kwaliteitsmanagementsysteem

In 2019-2020 is er een Kwaliteitsmanagementsysteem (KMS) ontwikkeld.

Voorafgaand aan deze ontwikkeling zijn gesprekken gevoerd met teamleden en ouders over wat de kwaliteit van de school bepaalt, inclusief wat meetbaar is en wat merkbaar is. Het resultaat is beschreven in het handboek onderwijskwaliteit.

In het panelgesprek met het schoolteam wordt duidelijk dat dit handboek een hanteerbaar en toegankelijk beleidsdocument is. Elke medewerker beschikt over een actuele digitale versie van het handboek. Bezoekende collega's van andere scholen uit het land krijgen desgevraagd een exemplaar ter beschikking.

Organisatie

De school heeft haar kwaliteitsmanagementsysteem vernieuwd. Om te komen tot een juiste inhoud zijn teamleden en ouders betrokken. Bij de uitwerking van verschillende indicatoren speelt het onderwijs op maat een rol. Het KMS geeft waardevolle, meetbare input om te evalueren in hoeverre de school er in slaagt om onderwijs op maat te bieden en hiermee de gewenste opbrengsten te realiseren.

Processen

Het handboek Ondersteunende processen is ontwikkeld. Dit komt het planmatig en efficiënt werken ten goede, een voorwaarde om maatwerk te kunnen bieden. Nieuwe medewerkers krijgen de eerste twee jaar een “maatje” om op die wijze een goed inwerkproces vorm te geven. Het resultaat van deze aanpak is een goede borging van een vergelijkbare schoolbrede werkwijze op basis van de ontwikkelde schoolvisie en missie.

Stabiliteit

Alle medewerkers van de school zijn in dienst van de school. Dat maakt het mogelijk om bij ziekte en vervanging (bijna) altijd een beroep te kunnen doen op voor de leerling bekend personeel. Het personeel uit de vervangingspool, vaste vervangers die de leerlingen kennen, worden VIP's (very important persons) genoemd, wat aangeeft hoeveel belang de school hecht aan stabiliteit en continuïteit van het primaire proces.

Onderwijs

De basis voor goed onderwijs zijn op deze school de begrippen vertrouwen en veiligheid. Bij de intake van nieuwe leerlingen wordt zorgvuldig afgewogen of de school aan de onderwijsbehoeften van de leerling kan voldoen. De besprekingen over het juiste onderwijsaanbod zijn doorgaans interdisciplinair. De aandacht voor de sociale veiligheid van de leerlingen is een van de pijlers van de school. De ouders die de jury heeft gesproken, zijn uitgesproken positief over de intake-procedure en de wijze waarop de school waarmaakt wat de school belooft.

Een ouder verwoordt het als volgt:

“Op de oude school van mijn kind was de hulp in de groep gericht op het oplossen van een probleem van de groepsleerkracht. Op deze school is de hulp gericht op het oplossen van problemen van mijn kind”.

In deze school wordt maximaal rekening met elkaar gehouden. De sfeer in de school is vrolijk en stimulerend. In elke groep wordt de leerling uitgedaagd op eigen niveau te werken en te presteren.

Het keuzeproces voor externe stages van de leerlingen wordt waar nodig visueel ondersteund met vragen op basis van pictogrammen en foto's.

Kijkwijzers

Voor de observaties door coördinatoren in de groepen zijn kijkwijzers gemaakt. Aan de hand van deze kijkwijzers werkt de school systematisch aan het behouden en verbeteren van het pedagogische klimaat in de klas en het didactisch handelen van de teamleden.

Leerwerkplan

Voor het VSO is een format van een leerwerkplan opgesteld. Dit plan is voor iedere leerling van 16 jaar en ouder ingevuld om zo op maat en doelgericht toe te werken naar een passende uitstroom. Aan de hand van dit plan wordt met ouders en leerling afgestemd wat een passend traject is richting wonen, werken en vrije tijd.

Een geanonimiseerd leerwerkplan van een VSO-leerling kreeg de jury ter inzage.

Het document ‘Werknemersinformatie en wonen’ speelt een belangrijke rol bij het schoolverlaten (transitiedocument).

De jury ziet hierin -en in het getoonde ontwikkelingsperspectief- duidelijke bewijzen van de doorontwikkeling van het excellentieprofiel van de school.

Aan het eind van de schooltijd krijgt elke leerling een afscheidsreceptie. Op deze dag staat de vertrekende leerling de hele dag in het middelpunt. In de school is een gang aangekleed met foto's van vertrokken leerlingen, een 'wall of fame' van oud-leerlingen.

Schoolleiding

De school kenmerkt zich volgens de jury door een intensieve, harmonieuze en inhoudelijke communicatie tussen de schoolleiding en alle betrokken gremia van de school.

3.5. Externe gerichtheid en kennisdeling

De school is nog zoekende betreft het uitdragen van het excellentieprofiel in de eigen regio bij collega-scholen, maar landelijk gezien is er veel interesse voor de excellente werkwijzen op de Daniel de Brouwerschool.

Directies en schoolteams die de school bezoeken komen dan ook niet uit de directe omgeving van de school. Wel uit verderaf gelegen regio's. Deze bezoekende teams reageren vaak enthousiast op de inhoud en werkwijze van de Daniel de Brouwerschool. Desgevraagd stelt de school haar beleidstukken beschikbaar aan deze bezoekende scholen. De school participeert in 7 samenwerkingsverbanden. Met uitzondering van één verband VO tonen deze samenwerkingsverbanden doorgaans weinig belangstelling voor het excellentieprofiel van de school en het uitzonderlijk goede inspectierapport dat de school recent ontving.

De school is graag bereid om vanuit het profiel samen te werken met andere scholen. Er komen zoals gezegd regelmatig collega's uit het land op bezoek, maar het is opvallend dat de directe omgeving soms wat terughoudend reageert. Hier ligt een uitdaging voor de Daniel de Brouwerschool. Immers, Noblesse oblige. De school mag zich beraden op een aanpak waarbij zij zich meer met het eigen onderwijs, de gekozen organisatie en werkwijze profileert -ook in de eigen regio- dan nu het geval lijkt te zijn. Daarmee kan de school een intensievere en innovatieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van het (V)SO in Nederland.

4. Procedure

Daniel de Brouwerschool, afdeling so & vso, heeft zich kandidaat gesteld voor het traject Excellente Scholen 2022-2025. Een school die zich kandidaat stelt voor het traject doorloopt de volgende fasen:

Fase 1 Aanmeldingsperiode

Elke school die wil deelnemen aan het traject levert een beschrijving van het excellentieprofiel aan.

Fase 2 Controle door inspectie

Na de sluiting van de aanmeldingsperiode controleert de inspectie of uw school over de waardering Goed beschikt en of er geen recente contra-indicaties zijn.

Fase 3 Voorbereidingsgesprek met de jury

De jury gaat in gesprek met de school over haar excellentieprofiel. De school verheldert onduidelijkheden, gaat in op vragen op het gebied van verantwoording, legt accenten en geeft aan wat er bij het bezoek aan de school te verwachten valt.

Fase 4 Jurybezoek

Twee leden van de onafhankelijke jury bezoeken uw school. Zij waarderen het excellentieprofiel mede aan de hand van de herkenbaarheid van het verhaal van de school in de onderwijspraktijk. Bovendien kijken ze naar de eenheid in de kwaliteit en de gedragenheid van het profiel op alle niveaus van de school, van bestuur tot leerling.

Fase 5 Rapportage en beoordeling

Na elk jurybezoek stelt de jury een rapport op. De jury geeft hierin haar bevindingen weer per onderdeel van het jurybezoek. Deze bevindingen zijn gebaseerd op de beschrijving van het excellentieprofiel van de school, dossieronderzoek, het startgesprek en het jurybezoek. Op basis van de bevindingen concludeert de jury of de school het predicaat toekomt en adviseert zij de inspecteur-generaal van het onderwijs over het wel of niet toekennen van het predicaat Excellente School.

Fase 6 Uitreiking predicaat

Het predicaat is geldig van 1 juli 2022 tot 1 juli 2025. De juryrapporten van de scholen die het predicaat krijgen, worden openbaar gemaakt.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-Loket (voor vragen) 088 6696060